

Henrik Juul Rasmussens grundlovstale

Taler

Henrik Juul Rasmussen
Formand for Rør og
Blikkenslagernes fagforening af
1873 og Byggefagenes Samvirke.

Dato

5. juni 2024

Sted

BJMF i Valby

1 Tak for invitationen. Jeg er både stolt og glad for at blive inviteret hertil i dag!

Vi står over for kæmpe udfordringer med klimakrise og folkedrab, der kræver akutte løsninger. Men i dagens invitation står der Grundlovsfest. Derfor vil jeg
5 forholde mig til vilkårene for vores demokrati og vores frihed. De er jo også en forudsætning for, at vi kan bekæmpe krig og elendighed.

Vi bliver fortalt, at Grundloven skal sikre os vores frihed. Men frihed til hvad, og frihed for hvem?

10

Kongens GrundlovDet er som bekendt 175 år siden, kongen gav os Grundloven, som gjorde op med enevælden. Man kan godt sige, at tiden var en anden dengang, også uden den store forkromede historieforelæsning, men han gav ikke Grundloven uden pres fra borgerne. De bedre stillede, vel at mærke.
15 Resten af befolkningen havde travlt med at overleve.

Grundloven er blevet ændret fire gange gennem tiden. Vi har nu demokrati, flere har fået valget, og endelig har vi fået et folketing. Alligevel hedder vores styreform ”begrænset monarki”. Og kongen er nævnt utroligt mange gange i
20 vores Grundlov.

Men i et moderne demokrati, skal der så være nogen, som er født til deres rolle? Burde alle ikke skulle vælges? Det er lidt mærkeligt, at vi er et folk, der vil demokratiet og er klar til at gå i krig og slå ihjel for det, men vores øverste
25 myndighed er født til posten og alene valgt på grund af sit genetiske ophav.

Vores tidligere regent, Dronning Margrethe, klarede den jo i og for sig fint. Hun udtalte sig stort set ikke om politik, lige på nær, da hun mente, at

30 klimaforandringerne ikke var menneskeskabte. Men hvad sker der, hvis kong Frederik X begynder at blande sig i politik? Eventuelt krigspolitik? Det er værd at tænke over.

Solidarisk frihedDa Rør og Blikkenslagernes fagforening, hvor jeg også er
35 formand, sidste sommer rundede 150 år, blev vi enige om at stifte en frihedsfond. Vi valgte at fokusere på frihed, fordi fagbevægelsen kæmper en solidarisk kamp for det gode frie liv. Vi døbte derfor fonden ”Solidarisk Frihed”.

Sammen vil vi understøtte frihed i bredeste forstand, både nationalt og
40 internationalt. Fondens arbejde skal være med til at definere det gode frie liv, som vi kan skabe sammen. Solidarisk frihed er noget, vi gør i fællesskab. Ellers giver frihed ikke mening.

Det gør vi i en tid, hvor uligheden er stor i Danmark, og den stiger. Og vi gør det
45 i et samfund, hvor dem, der har mest, har større frihedsrettigheder end dem, der har lidt. Men er det rimeligt?

Jeg mener, at alle bør have friheden til at gøre, hvad de vil, hvis det ikke generer andre. Fordi vi er forbundet og har et ansvar overfor hinanden. Du må ikke
50 overhælde din egen grund med kemikalier, selvom det er dine egne kemikalier. Det vil forurene grundvandet og genere os andre.

Når vi taler om klimaforandringerne og hele den nødvendige grønne omstilling, bliver det sgu også lidt svært med ubegrænset frihed. Skal dem, der har kassen,
55 frit kunne flyve til månen, selvom det forurener luften for alle os andre? Nej, du har frihed til at gøre, hvad du vil, bare det ikke generer fællesskabet, kunne man sige.

Demokrati er en kampTrods disse fejl og mangler, så mener jeg faktisk, at vores
60 system langt hen ad vejen er demokratisk. Men der er ingen tvivl om, at det kræver konstant kamp og et vedholdende pres på magthaverne, hvis ikke vi skal miste vores rettigheder.

For selvom lovgivningen har ambitioner om at beskytte borgerne mod overgreb,
65 så er det kun med solidaritet og fællesskab, at vi kan opnå det gode liv for alle og den enkelte.

Vores frihed er aldrig kommet flyvende ned fra himlen. Vores frihed er ikke
70 blevet os givet af en mægtig konge, som ville være flink på en solskinsdag. Vores
frihed bliver sikret i et solidarisk fællesskab af os selv. Men vi er langt fra at være i
mål.

Tillad mig at pege på tre ømme punkter, hvor demokratiet halter, og hvor vi
75 udsættes for overgreb på vores rettigheder. Alle tre steder, hvor Grundloven
ikke yder os den beskyttelse, vi fortjener.

Robotter på arbejdeDer, hvor vi opholder os de fleste af vores vågne timer,
stopper demokratiet, når vi går gennem porten. Det er på vores arbejdsplads.
80 Her er det arbejdsgiveren, der bestemmer. Her har vi kun den indflydelse, som
vi med vores solidariske fællesskab kan kæmpe os til.

Der findes virksomheder, som har medarbejderdemokrati. Kooperationer, der
er ejet i fællesskab eller forbrugerdrevet. Historisk er der stor forskel på
85 succesraten, men der er en del, som klarer sig ganske fint. Men over en bred kam
kan vi sige, at der endnu ikke er opnået demokrati på arbejdspladserne.

Jeg tror ikke, tiden er moden til, at vi overtager produktionsapparatet lige nu.
Men det må og skal være en bunden opgave at få større demokratisk indflydelse
90 på produktionen i takt med den teknologiske udvikling.

Lige nu går det den forkerte vej. Vi oplever kunstig intelligens storme frem.
Men robotter betaler ikke skat og har ikke stemmeret. I stedet skaber de et
system, hvor ejerne af robotterne bliver rigere og rigere og får en enorm
95 indflydelse på den førte politik. Heroverfor står de rigtige fagforeninger med en
demokratisk opbygning og beslutningsproces. Derfor er de rigtige røde
fagforeninger vigtige og et udtryk for det, jeg kalder solidarisk frihed.

Store BededagJeg behøver vist ikke minde nogen her om, at Folketinget sidste år
100 stjal vores fælles fridag: Store Bededag. Jeg nævner alligevel sagen, da det viser,
hvordan Folketinget med lov blandede sig i allerede vedtagne overenskomster.

Folketinget gik direkte ind og ændrede reglerne i allerede godkendte og
fungerende overenskomster. Vi betalte alle en meget høj pris. Ikke kun i tab af
105 vores fritid, men i endnu højere grad tabet af vores frihed. Vi er nemlig frie til at
organisere os og lave aftaler med arbejdsgiverne. Det har vi gjort i 125 år. Så når

Folketinget med lov ændrer på vores overenskomster, så er det vores frie aftaleret, der bliver knægtet, og vores frihed, der er på spil. Det burde
110 Grundloven have sikret os mod. For vi har alle ret til et arbejde og en ret til at aftale vores løn og arbejdsforhold.

Byggefagenes Samvirke var opmærksom på forbrydelsen ved en demonstration, der startede foran Arbejdermuseet og sluttede hos de festlige murersvende på
115 Nørrebro, hvor vi blev taget imod med fadøl og grill. Det var en stor succes for vores bevægelse, og som jeg ser det, så er Store Bededag vores nye kampdag. Vi gentager i hvert fald succesen næste år.

Franske tilstande Tyveriet af vores frihedsrettigheder og fridag var et brutalt
120 brud med Den Danske Model. Det kan samtidig blive første skridt på vejen mod den ildevarslende Franske Model.

Her tænker jeg på de "Gule Veste", der opstod i frustration over lovgivningen, stigende priser og den kæmpe afstand fra politikere til borgerne. De Gule Veste
125 gik på gaden, hvor de spærrede motorveje og angreb butikker på Champs Élysées. Månedlange konflikter uden en løsning, med flere tusinde tilskadekomne og arresterede til følge.

Denne type af konflikter har vi heldigvis været forskånet for i Danmark. Og
130 sådan skal det gerne blive ved med at være. Vi er i Danmark lykkedes med at skabe et af verdens allerbedst fungerende samfund, hvor du og jeg kan tænke, tale og handle frit. Vi har kæmpet, organiseret og forhandlet os til det bedst fungerende arbejdsmarked i verden. Den frihed skal vi altid værne om og forsvare.

135 Det har vi gjort i 100 år i Byggefagenes Samvirke. Vi har i samlet flok stået op for at frigøre os fra det åg, magtens mænd lagde på vores skuldre. Så når politikere vælger at knægte vores hårdt tilkæmpede frihedsrettigheder, så slår vi igen, og vi stiller altid op.

140 EU og mindstelønnen I en anden sag er vi faktisk enige med Folketinget og står på samme side i kampen. Det handler om EU's stigende magt over det danske samfund. Jeg tænker selvfølgelig på EU's mindstelønsdirektiv.

145 Sagen er endnu et frontalangreb på vores arbejdsmarkedsmodel, som fint

illustrerer endnu en mangel i vores Grundlov.

150 EU er bygget op for at fremme kapitalens vækst uden tanke for almindelige mennesker.

I EU arbejder der konstant 15.000 lobbyister, som alle forsøger at påvirke lovgivningen i den retning, som de er betalt for at gøre. Det vil populært sagt sige, at hvis du har penge, kan du købe indflydelse.

155

Vores eneste modtræk som borgere er at stemme til EU-parlamentsvalget. Næste gang er søndag den 9. juni, og det er vigtigt at stemme. Husk, at det kræver et rød-grønt flertal, hvis vi skal udvide vores sociale rettigheder og skabe en bæredygtig fremtid.

160

I Byggefagenes Samvirke har vi tre konkrete forslag, som vi opfordrer politikerne til at arbejde for.

165 Stil krav om sociale klausuler og overenskomst, hvis private virksomheder ønsker at løse offentlige opgaver. EU's medlemslande bruger hvert år mere end 15 milliarder kroner på indkøb af tjenesteydelser og varer, men uden krav om praktikpladser og ordentlige løn- og arbejdsvilkår. Derfor skal EU's udbudsdirektiv reformeres, så offentlige midler målrettet støtter et solidarisk og bæredygtigt samfund.

170

Tilføj en social protokol i EU's traktater, som sidestiller retten til et ordentligt arbejdsliv med varernes og arbejdskraftens frie bevægelighed i det indre marked. Med udsigt til endnu en EU-udvidelse, hvor over 40 millioner ukrainere kan søge mod det danske arbejdsmarked, bør vi lære af vores erfaringer.

175

Hensigtserklæringer og uforpligtende skåltaler er ikke nok. Vi skal have de politiske og juridiske muskler til at sikre, at lønmodtagernes tilkæmpede rettigheder kan stå distancen ved EU-Domstolen.

180

ID-kort på byggepladser er et effektivt våben i hånden på både fagbevægelse og myndigheder i vores fælles indsats imod arbejdsgivere, der snyder deres ansatte for løn og overtid. Men det er ikke nok, at der er en frivillig ordning for danske virksomheder. Det bør indføres som et krav på EU-niveau. Årsagen er, at det ofte er tilrejsende kollegaer, som snydes, fordi de ikke kender den danske lovgivning og deres rettigheder. Vi håber derfor, at de danske beslutningstagere vil bringe dette krav med til forhandlingsbordet, når der skal sammensættes et

nyt parlament og en ny kommission efter valget.

Afslutning Vi er kommet vidt omkring, og jeg vil derfor til at runde af. Det vil jeg gøre med en opfordring. Spørg jer selv: Hvad er det gode liv? Og hvad betyder frihed for dig?

190

Jeg mener, at det gode liv er at have frihed til selv at vælge uden at krænke andre med dine valg. Frihed til at leve i en fredelig, grøn og harmonisk verden. Det vigtigste er vel, at vi selv hver især kan definere det gode liv.

195

Jeg synes, det indrammes rigtig godt med parolen: ”Kærlighed og Klassekamp”. For uden kamp, ingen sejr. Og uden kærlighed, ingen at dele det med.

Tak for jeres tid, og tak for ordet.

200

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler. Kontakt redaktionen med spørgsmål herom.

Tags

Grundlovstale

205

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-juul-rasmussens-grundlovstale>

210

215

220